

Székszó

VÁRAKOZZUNK ÖRÖMMEL,

mármint karácsonyra, Jézus születésének ünnepére. Várakozni nem egyéb, mint óhajtani, remélni egy olyan kellemes esemény megvalósulását, amely ugyan még a jövőben van, megvalósulása a küszöbön áll, valószínűnek látszik. Ez a várákozás tele kell legyen aktivitással, hogy célját elérje: Jézus születésének ünneplését. Ha csak passzívan /tétlenül/ várakozunk, a karácsony egy eszem-iszom ünneppé alacsonyodhat le. E sorok olvasója megkérdezheti: miket mond össze-vissza az örömről ez a pap, amikor a valós életben örömről szó sincs. Épp ellenkezőleg. Életünk tele van fájdalommal és szomorúsággal. Lássunk néhányat:

- nincs megélhetés, állandó munkahely az itteni magyar emberek számára /mintha intézményesen, szándékosan csinálnák azért, hogy elüldözzenek/. Külföldön kell munkát keresni, hogy meg lehessen élni. Ezen állapot következménye a családok szétszakítása.
- kilátástalanság. Negatívan hat a tanulásra, családalapításra. Miért tanuljak, amikor nem tudok elhelyezkedni? Miért alapítsak családot, ha gyerekeimet nem tudom tisztességesen felnevelni?

- intézményeink, iskoláink visszaállamosítása. Gondoljunk a sepsiszentgyörgyi Mikó Kollégium visszaállamosítására és a marosvásárhelyi r. k. líceum körüli hercehurcára. Ezek által nem csak megfélemlítenek, hanem azt üzenik, hogy menjetek innen. Elég nagy a világ. Vannak, akik elmennek.

- vezetőink meghurcolása. Gondolok a gyergyószentmiklósi, csíkszeredai, sepsiszentgyörgyi, kolozsvári és marosvásárhelyi intézményvezetők meghurcolására. Legtöbbször korrupciós /lopás/ ügyekkel vádolják. Ha ez igaz, bűnhődjenek. De mi van akkor, ha ezek a vádak nem igazak, csak kitalálják. Rájuk fogják. Hogy megfélemlítsék és zsarolhassák.

És mégis azt mondom, hogy karácsonyra várakozni kell. Hogy örömmel kell várakozni. Hisz a szülés, születés a reményt, a jövőbe és Istenbe vetett bizodalmat vetíti elénk. Ez fokozottan vonatkozik karácsonyra, Jézus születésének ünnepére.

Ezekkel a gondolatokkal kíván eredményes adventi várákózást és áldott karácsonyt lelkiatyátok:

Farkas Árpád

A fiatalok segítettek az adventi koszorú elkészítésében

Idén első alkalommal készült el Karcfalva község adventi koszorúja, melyet a templom előtti téren állított fel az önkormányzat. Az adventi időszakban a közösség tagjai minden vasárnap összegyűlnek a koszorúnál, hogy együtt ünnepeljék és éljék át az újabb gyertya meggyújtásának örömét.

Advent első vasárnapján ünnepélyes keretek között került sor az első gyertya meggyújtására.

A település tizen-és huszoneves fiataljai segítettek az adventi koszorú elkészítésében, munkájukat az önkormányzat munkatársai és az egyik helyi virágüzlet tulajdonosa irányította, és segítette. A koszorú elkészítéséhez szükséges fenyőágakat a fiúk szerez-

ték be, őket a lányok meleg teával és zsíros kenyérrel várták, majd közösen a felnőttek irányításával elkészült az adventi koszorú.

Ezzel párhuzamosan kézműves foglalkozást tartottak a családok számára is, ahol szakmai segítséggel mindenki elkészíthette saját adventi koszorúját.

Az adventi időszakban a község vezetősége minden vasárnap a helyi fúvószenekar közreműködésével kisebb ünnepség keretében gyűjtja meg a soron következő gyertyát.

Fazakas Hajni

„Karitatív korcsolyázás a rászoruló időseinkért”

A Felcsík Kistérségi Társulás és a Felcsíki Műjégpálya közös szervezésében december hónapban kerül sor a rendhagyó karitatív rendezvényre, amelynek elsődleges célja, hogy összefogással segítsünk a felcsíki térségben élő rászorulóknak. Idén a Caritas gondozásában lévő rászoruló időseinknek gyűjtünk. Szeretettel várunk mindenkit!

Miklósról, Mikulásról...

A gyermekek számára, és nem csak, a december az év talán legszebb, legvarázslatosabb hónapja. Az évnek ezt a részét a fenyő és a fahéj illata mellett belengi a csoda, a titok. Már rögtön a hónap elején izgatottan várják a gyerekek, hogy a Mikulás ebben az évben mivel lepi meg őket. De ki is ez a piros palástban, püspöksüvegben, pásztorbottal ajándékokat osztogató személy?

Szent Miklós egy püspök volt, aki a legenda szerint egy a városában élő szegény emberen segített. Ennek az embernek volt három lánya, de hozomány híján nem tudta őket férjhez adni. A püspök az éj leple alatt egy-egy arannyal telt erszényt akart tenni a szegény ember ablakába, de mivel az ablak zárva volt, ezért felmászott a tetőre, és a kéményen dobta be a pénzzel tele erszényt. Szerénységből mindezt titokban tette. Egy másik középkori legenda is hasonló történetet hordoz, miszerint midőn Miklós püspök megtudta, hogy az egyik szomszédja a nagy szegénysége miatt nem tudja férjhez adni három lányát, segíteni szeretett volna rajtuk, és egy éjjel a szegény ember nyitott ablakán keresztül bedobott egy erszény pénzt, és így mindhárom lány férjhez mehetett.

Ez az alapja tehát a keresztény hagyománynak, ami szerint december 5-én este, Miklós névnap előestéjén, a szülők az ablakba, ajtó elé tetetik gyermekeik kitisztított cipőit, csizmáit, hogy reggelre elhelyezhesse benne a Mikulás ajándékait. Sajnos mára a Mikulás alakja kissé elszakadt szent Miklós püspök alakjától,

hiszen a mai gyerekek a Lappföldön élő Mikulás apót várják, aki felszerszámozza rénszarvasait, és sebes vágtaival felrepítik az ajándékokkal roskadásig megrakott szánkót a felhők fölé, hogy mindenkihez időben eljuttathassák az ajándékokat.

Azt hiszem nyugodtan mondhatom minden felnőtt nevében, hogy a december 6-a nemcsak a gyerekek számára különleges, hanem minden szülő, nagyszülő, tanító számára, hiszen ezen a csodával és titokkal belengett estén a gyermekek arcán izgatott kíváncsiság és öröm csillog. És ez valljuk meg, nekünk is hatalmas öröm.

Szőcs Beáta

Községünk is képviseltette magát az „olimpián”

2016. szeptember 4-én második alkalommal került megrendezésre a „Falun az Olimpia” tréfás vetélkedő Csíkszenttamáson a Szent Anna feredőnél.

Községünket 5 bátor fiatal képviselte, akik székely népviseletüket nem sajnálva minden próbát kiálltak. A versenyszámok között volt talicskás szlalom, gumicsizma hajítás, tojásdobálás, fűrészelés, létrafutás és még sok érdekes feladat. A karcfalvi csapatnak a versenyszámok ismeretlenek voltak, viszont a csapatmunka sikerre vitte őket, és jó eredménnyel és rengeteg tapasztalattal távozhattak. A fiatalokat sokan bíztatták, úgy a falubeliek, mint a más településekről érkezők.

A népes közönség láttán, úgy a szervezők, mint a versenyzők, észlelték, hogy nagy az érdeklődés az ilyen jellegű versenyek iránt, és ezért reméljük, hogy ezután is megrendezik ezt a vetélkedőt, ahol mindenki nagy mosollyal és vidámsággal nézhetette ezt az „olimpiát”.

Gábor Andrea

A Kispályások nagykalandja

Székelyudvarhelyen évek óta megrendezésre kerül egy fizikaverseny, amely több szempontból is egyedülállónak tekinthető. Egyedülállóságát nemcsak annak köszönheti, hogy a különleges FIZIKAVALKÁD nevet viseli, hogy négytagú csapattal, csapatnévvel és zászlóval lehet benevezni, hanem annak is, hogy a diákok rajzkészsége, fogalmazni tudása, tájékozottsága is beszámítódik a végeredményt adó pontszámok közé.

A fizikaversenynek álcázott rendezvény, valójában egy nagy ünnep, ahol Hargita és Kovászna megyei, vidéki gyerekek tisztelik meg egymás tudását, szereplését, egész napos figyelemmel, mert nemcsak bemutatkozni kell, és a zászlót bemutatni, hanem kísérleti bemutatót tartani, ügyességi játékokban részt venni, ódát írni, méríckelni, és kitartóan gondolkodni napi kérdésnek nevezett, „mi lenne, ha...” fejtörőn.

Iskolánkat idén **Farkas Lacika** és **Geréd Ádám** VI. B., **Kelemen Réka** és **Kovács Mónika** VIII. osztályos tanulók képviselték, akik **Kispályások** névvel vettek részt a versenyen, de igazi nagypályásokhoz illő módon szerepeltek.

A rajzpályázati különdíj, a fogalmazásért járó dicséret mellett, az összesített és elméleti verseny negyedik helyezését is elhozták, és a „legfrappánsabb bemutatkozás” díját is kiérdemelték.

Büszkék vagyunk rájuk, és további hasonló sikereket kívánva gratulálunk nekik!

Bőjte Mária fizikatanár

1956. október 23. fontos időpont a magyarok számára. Egy olyan dátum, melyért több tízezer adta életüket. Olyan dátum, melyre emlékezni sem volt szabad hosszú évtizedekig. Mi történt ekkor? Pontosan senki sem tudja. Az biztos, hogy a magyar nép szívében megfogalmazódott egy álom. A szabadság álma. Az álmot tett követte, ami az orosz elnyomás elleni lázadásban bontakozott ki. Minden békésen indult, egyetemisták tartottak felvonulást Pesten, és felolvasták kéréseiket, meglátásaikat a reformra. Ezek nem voltak teljesíthetetlen követelések, csak az akkori rendszernek nem feleltek meg. A békés tüntetőkhez több ezren csatlakoztak, kivágták a zászlók közepéből a kommunista címet és ledöntötték a gyűlölt kommunista jelképeket. Aztán elszabadult a pokol. A tüntetők közé tankokkal és gépfegyverekkel löttek. . .

Az oroszok? Az ÁVÓ? Nem tudhatjuk. Azt viszont tudjuk, hogy ekkor vált a békés tüntetés véres forradalommá, szabadságharcná. A lázadóknak senki nem jött segíteni. Magyarországot magára hagyták. Végül győzött a kommunista rendszer az orosz segítséggel, a lázadókat megbüntették, és '56-ról évekig nem beszélhetett senki. Ezekről az eseményekről minden évben megemlékezünk iskolánkban. A forradalmi tűzben égő Pestről videókat, kisfilmeket nézünk, gyertyát gyújtunk a hősök emlékére, plakátokat készítünk, megformáljuk a diákok segítségével a lyukas zászlót, mely a forradalom jelképévé vált. Az idén második alkalommal versíró pályázatot is hirdettünk, melynek dobogós alkotásait közöljük.

Török Ágota történelemtanár

1956. október 23.

(I. díj)

Október 23., kedd,
a Magyar nemzet nem enged.
Szolidaritás a hívó szó,
Lengyelország példája jó.

Egyetemi diákok hada, Szeged,
Miskolc, Pécs és Budapest.
Mindenki a követelést várja,
fontos 16 felolvasása.

Rákosit le,
Nagy Imrét a helyére.
Sztálin szobra omlik,
Kossuthé emelkedik.

Szabadság, függetlenség,
lengyel-magyar szövetség.
A nép buzdítóan kiált:
Aki magyar velünk kiáll!

A sztálinizmus bukott,
Nagy Imre a választott.
Idegenek menjetek,
Magyarország, győztetek!

Miklós Beatrix, V. osztály

1956

(II. díj)

Heves nap süt le Budapest központjára,
orosz megszállás folyik
nagy zsibongással.
Fellázad a magyar, szabadságot követel,
orosz nem hagyja, sortűzzel felel.

Véres patak áradt aznap Pesten,
sok ember halált követel,
felfegyverzett a magyar nép,
kiálltak a hazáért.

30 év után az orosz elment,
az emberek a rabságból megmenekültek,
Budapest két karját összefogták,
újraépült az egész Magyarország.

Boldog ember él szabadon,
ez jelenti a magyar szabadságot,
budapesti ifjak, büszkék vagyunk rátok,
Ti védtétek hazánk, s mi visszük tovább az álmot.

Geréd Ádám, VI. B osztály

Forradalom közepén

(II. díj)

Forradalom közepén,
csatatérnek mezején,
bátorságtól forr a vér.
Életünk a szabadságért.

Hol ezer magyar odavész,
népünk mindig harcra kész.
Tábornokunk kiáltja:
Indulás a csatába!

Ló a puska,
tüzel a tank,
háború megy javában,
harcolunk a csatában.

Tán sosem leszünk szabadok,
tán legyőznek és meghalunk,
de míg élünk, harcolunk,
s szabadságunk megtartjuk.

Gidró Balázs, VII. A osztály

Matek arcok

Idén is megrendezésre került október 22-én a Matematikai Tehetségnap a csíkszeredai Márton Áron Gimnáziumban, ahol közel kétszáz tanuló mérte össze tudását. A Mártonffy György Általános Iskolából nyolc tanuló vett részt, akik az előző évekhez hasonlóan szép eredményekkel tértek haza.

A tehetségnap tesztversennyel kezdődött, amelyen 15-25 feladatot (évfolyamtól függően) kellett megoldani 45 perc alatt. A versenyt a feladatok megoldásának bemutatása követte. Ezután a tanulók játszótéri tevékenységeken vehettek részt, ahol nevetve, szórakozva gyarapíthatták tudásukat. Iskolánk díjazott tanulói: Kelemen Ákos (IV. o), Farkas László (VI. o) és Vízi András (VIII. o). Mindhárman dicséretben részesültek. A versenynek nagyobb tétje is volt mint az oklevél, hisz az első tíz tanuló korosztályonként meghívást kapott a matematika szakkörökre, amelyet a MÁG tanárai tartanak. A Mártonffy György Általános Iskola kiválasztott tanulói, a fent említett három tanuló és Szabó Dávid (VII. o). A tanulók versenyre való felkészülésében Ambrus Irma tanító néni és Gál Ildikó tanárnő segített. Ezúton is köszönjük nekik.

Az Ifjúsági Matematikai Lapok havonta kitűz feladatokat, amelyre postán kell beküldeni a megoldásokat. Iskolánkban több lelkes tanuló igényelte a matektanárnőtől ezeket a feladatokat, de csak két szorgalmas VI. B osztályos fiú jutott el oda, hogy be is küldje a megoldásaikat a kolozsvári szerkesztőségbe, név szerint Bodó István és Farkas László. Megéri fáradozni ezekkel a feladatokkal, hisz a tanév végén a legszorgalmasabb feladatmegoldók értékes jutalomban részesülnek.

Vízi András, VIII. osztályos tanuló

Gólyabál 2016

A gólyabált október 21-én tartottuk az iskola tornatermében. 10 gólyapár jelentkezett be a versenyre: Kozma Gergő - Márton Noémi; Kristály Arnold - Lukács Tímea; Bogács Tamás - Miklós Beatrix; Nyika Sándor - Rácz Izabella; Kovács Előd - Antal Beáta; Katona Botond - Gidró Anita; Kozma Szabolcs - Onodi Szabina; Bartos Gellért - Abos Melinda; Dobos Ádám - Gegő Tímea; Galusnyák Tamás - Farkas Gyopárka. A megmérettetésben 7 versenyszám szerepelt, ahol a gólyák összemérhették ügyességüket: lufi borotválás, pufi etetés, lufi taposás és más ügyességi játékok. A zsűrit a tanári kar tagjai alkották: Gál Ildikó, Nagy Emese, Török Ágota és Laczkó Éva-Mária tanárnők. Az első 3 párt jutalomba részesítettük. A gólyakirály Bogács Tamás, a gólyakirálynő pedig Miklós Beatrix lett.

A díjazás után késő estig folyt a dínomdánom. A résztvevőket mindvégig hűsítővel és süteményekkel kínáltuk, amelyeket a nyolcadikos lányok sütöttek. A meghívottak és a résztvevők jól érezték magukat. Ezt a rendezvényt a nyolcadikosok is nagyon élvezték, nagy egyetértésben és összefogással készültek a szervezésre.

Kovács Mónika, VIII. o. tanuló

Köszönet a támogatásért

A 2016-2017-es tanévben is sikeresen folytatódik a jenőfalvi napközi működése.

A korszerű épületben új bútorok, ágyak, függönyök, függönytartók, sötétítők, fogasok, játékok vannak. Mindezek megvalósulásában a szülők és a Jenőfalvi Tercs Közbertokosság volt segítségünkre. A jenőfalvi napközi otthon óvónői ezúton is köszönik a szülőknek és a jenőfalvi Közbertokosságnak, hogy indulásunktól fogva támogatják intézményünket.

A jenőfalvi óvónők nevében:
Salamon Gabriella és Márton Báborka

EGYMILLIÓ CSILLAG A SZEGÉNYEKÉRT

Az „Egymillió csillag a szegényekért” szolidaritási akció több éves múltra tekint vissza, 1998-ban indult Franciaországból. A Caritas Europa 2005-től, a Caritas Internationalis 2006-tól vesz részt a szolidaritási akcióban. Hagyományosan idén is októberben szerveztük meg az „Egymillió csillag a szegényekért” szolidaritási akciót. Szolidaritás azért, mert azokra az embertársainkra hívjuk fel a figyelmet, akik nélkülöznek, szegénységben élnek, egy-egy gyertya meggyújtásával és pénzbeli adománnyal fejezzük ki, hogy

nem vagyunk közömbösek irántuk, érdekel bennünket a szegény emberek sorsa. Itt Csíkkarcfalván október 14-én hatodik alkalommal gyűltak ki az együttérzés lángjai. Guzrány Aranka csapatvezető köszöntötte a jelenlévőket, és felkérte Farkas Árpád plébános urat, hogy áldja meg az eseményre előkészített gyertyákat. A pap bácsi egy megható (szívhez szóló) elmélkedéssel tette szebbé az estét. Ezt követte a „Mártonffy György” Általános Iskola VII.-VIII. osztályos tanulóinak rövid előadása Nagy Emese irányításával. A jelenlevők adományaitak perselybe tették, a gyertyákat a megjelölt csillagformába helyezték. Mi, a Caritas munkatársai forró teával kedveskedtünk az adományozóknak. A helyszínen 135 személy gyűjtött gyertyát, és fejezte ki együttérzését, a kihelyezett perselybe 920 lej gyűlt össze, és ezekből az adományokból több nehéz körülmények között élő család és egyedül élő idős személy részére készítünk élelmiszercsomagokat, így szebbé téve a karácsonyi ünnepüket.

Gábor Izabella

„Tudod-e mit jelent, Önzetlen szeretni?
Mindenkinek adni, sohasem elvenni!
Szeretetet szórni az egész világra,
a szíved mélyéről, viszonzást nem várva!!”

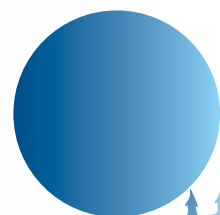
Aranyosi Ervin: Önzetlen szeretet

Mi is szolidaritást vállaltunk

Idén is megrendezésre került a Caritas szervezésében: az Egymillió csillag a szegényekért szolidaritási akció. Az akció során mécsesekkel világítottak meg egy-egy közteret, ahol minden egyes meggyújtott gyertya jelképes sorsvállalás a nélkülözőkkel. Községünk idén is részt vett az akcióban. Minden mécses meggyújtásával kifejezhetjük együttérzésünket és támogatásunkat a szegény sorsú emberek iránt. Az adakozást és a meghitt hangulatot a Mártonffy György Általános Iskola diákjainak egy csoportja tette szebbé és emlékezetesebbé. A gyerekek Aranyosi Ervin verseket szavaltak: szeretetről, gondoskodásról, szegénységről, valamint a jócselekedetekről. A versek mellett egy rövidke történetet is elmeséltek a gyerekek, mely az érzelmek szigetéről szólt. A történet tanulsága rámutatott arra, hogy egyedül az idő képes megértetni a szeretet fontosságát és mindent felülmúló erejét. A rövid kis előadás Teréz anya néhány gondolatával zárult, a szegénységről, a törődésről és arról, hogy segíteni igazán szép dolog.

Nagy Emese, magyar szakos tanárnő

Kedves gyermekek!

A községi könyvtár a karcfalvi művelődési házban, az eredeti helyén rendezkedett be a nyár folyamán. Még mindig nem kapta meg minden a helyét, de azon dolgozunk folyamatosan! Látogassátok, keressétek bátran ha házi olvasmányokat szeretnétek kivenni, vagy csak gyarapítani szeretnétek tudásotokat. A községi könyvtár naponta 8-15 óra között áll a rendelkezésetekre. Internetes szolgáltatáshoz is hozzáfértek és használhatjátok a rendelkezésetekre bocsájtott gépeket, természetesen a jó célok elérése érdekében, és nem valami rossz hatású játékok üzéséhez, ami sem szellemileg, sem lelkileg nincs jó hatással rátok!

Én részemről szeretettel várlak benneteket!

Ismételten felhívom a figyelmeteket arra, hogy aki az otthoni könyvespolcon talál könyvtári könyvet, akár iskolai, akár községi könyvtári könyvet, az tegye meg, hogy visszahozza, mert az nem saját tulajdon és nem vehetjük el, nem tarthatjuk meg, nem felejtethjük el visszaadni a más tulajdonát, az nagyon rossz emberi tulajdonság.

A színházkedvelők figyelmébe!

Elsősorban köszönetet szeretnék mondani az önkormányzat vezetőségének, hogy segítették munkámat, továbbá a karcfalvi „Larix” és jenőfalvi „Tercs” közbirtokosságok vezetőinek és kedves családjuknak, valamint a Bartalis családoknak, hogy az előadások után nem vallottunk szégyent, a közösségünk nevében vendégül tudtuk látni az előadóművészeket egy koccintás erejéig.

Az első bérletes előadásra a 2016-2017-es évből előreláthatólag január folyamán kerülhet sor. Sajnos csúszunk a nézőtér felújításával, ezért december folyamán nem tudjuk még használni a művelődési házat. A bérletek december folyamán lesznek kiárusítva. Minden régi és új érdeklődőt tisztelettel várunk! (Természetesen előnyt élveznek a már aktív tagok a helyfoglalást illetően, de a fennmaradt helyekre szívesen látjuk az új tagokat!)

Szintén január folyamán láthatjuk a Hahota Színtársulat SZILVÉSZTERI KABARÉJÁT. A jegyekért december végén, január elején lehet érdeklődni, és természetesen meg is lehet vásárolni. Aki látta a Hahota Színtársulat előadásait, élén Puskás Győzővel, az biztosan nem hagyja ki!

Kozma Anna

Magyarországi szakorvosok rendelték községünkben

Október 10-13 között a Nemzetközi Gyermekektől Szolgálat önkéntes orvosai ingyenes szűrővizsgálatokat végeztek Karcfalván. A gyermekgyógyászokból álló szakorvos csoport valamint a kíséretükben levő bőrgyógyász, illetve fül-orr-gégész vizsgálta meg a gyerekeket.

Az egyedi eseteket külön-külön, a szülőkkel egyetértésben megbeszélték, és szükség esetén felajánlották további ingyenes segítségüket a problémák megoldására.

A vizsgálatok zavartalan lefolyásához az önkormányzat biztosította a fűtött helyiségeket a régi tanács épületében.

Ezúton, a szülők és az iskola munkatársainak nevében is, köszönetünket fejezzük ki a Nemzetközi Gyermekektől Szolgálat elkötelezett munkatársai iránt, hogy iskolánk diákjait megvizsgálták. Szeretettel várjuk őket jövőre is, ugyanis ígéretet kaptunk arra, hogy a következő látogatásuk alkalmával személyes szakorvosok kíséretében érkeznek.

Gábor János, igazgató

NEMZETKÖZI
GYERMEKMENTŐ
SZOLGÁLAT

Makói kirándulás

Zenekarunkkal és táncsoportunkkal már második alkalommal vettünk részt a Makói (M.o.) Szent István Napi Forгатagon, amelyet augusztus 20-án tartottak. A mi fúvószenekarunk augusztus 17-én éjjel indult útnak egy 45 fős csapattal. Az éjjeli buszozás hamar eltelt, mert aki épp nem aludt, az filmet nézhetett. Ebédre értünk Makóra. Az ebéd után mindenki elfoglalta a helyét a szálláshelyen, a Pulitzer Kollégium tornatermében. Programjainkat egy kis lazítással kezdtük a makói Hagymatikumban. Estefele ismerkedés céljából közös táncjátékokat szerveztek a helyi Maros Táncgyűttes tagjai, ami nagyon vidám és szórakoztató volt mindenki számára. Pénteken, 19-én délelőtt színpadbejárás volt, ami azt jelentette, hogy minden csapat elpróbálta, hogy ki hol fog állni, honnan megy fel a színpadra. Az ebédet a József Attila múzeum udvarában fogyasztottuk el, ahol érdekes és különleges játékokkal ismerkedtünk meg. A vacsora után népviseletben gyülekeztünk és indultunk a Szent István szoborhoz a nemzetek zászlóünnepére. Megtiszteltetésünkre a mi fúvószenekarunk vezethette az ünnepélyes felvonulást, amelyet Lázár János miniszterelnök helyettes is megtisztelt a jelenlétével. A szobornál hat különböző zászlót tűztünk ki, majd himnuszokat énekeltünk. A napunk tánczással zárult.

Másnap, az ünnep szentmisével kezdődött, amelyet a Makói Fúvószenekar tett ünnepélyesebbé. Minden táncsoport népviseletben volt, így mi is megmutathattuk a karcfalvi és jenőfalvi népviseletünket. Az ebéd után ismét lehetőségünk volt egy kis fürdőzésre, viszont onnan siettünk, mert készülnünk kellett a délutáni csillagvonulásra. Minden táncsoport a város különböző pontjaiból indult a főtérré. A mi fúvószenekarunk és táncsoportunk egy evangélikus templomtól indult, amelyben - szokáshoz híven - elénekeltünk két kóruszámot. Ezután menetelve elindultunk a főtérré. Ott már várt a népes közönségünk, és nagy tapsal fogadott. Az ünnepélyes megnyitó keretén belül, helyi szokás szerint megáldották a kenyeret. A Makói Fúvószenekar koncertjével kezdődött a műsor, majd a program szerint felléptek a táncsoportok (Doina Néptáncgyűttes – Nagyszentmiklós, Forгатós Táncgyűttes, Maros Táncgyűttes, Palusenka Néptáncgyűttes – Óbesenyő, Sfantul Sava Néptáncgyűttes – Nagyszentmiklós, Csíkkarcfalvi-Jenőfalvi Néptáncgyűttes). A táncünnepség egy közös táncsal zárult, amit előzőleg együtt tanultunk be, majd egy kis koncertet adtunk a fúvószenekarral, és jöhetett a tűzijáték, majd a búcsúvacsora. Vasárnap a reggeli után összepakoltunk, elhagytuk a szálláshelyet, utána pedig egész délutánig fürödhettünk a makói Hagymatikum fürdőzőhelyen. Miután mindenki már elfáradt, felültünk a buszra és elindultunk hazafele. Csodaszép élményekkel gazdagodva térhettünk haza erről az emlékezetes kirándulásról.

Bálint Bernadette

Községünk életéből

A téli hideg időszak beálltával lassan a ház körüli munkák elfogynak. Nincs ez másképp a polgármesteri hivatal háza táján sem, gondolhatnánk, hiszen majdnem minden építkezési munkát legjobban a nyári időszakban elvégezni. Azonban ez nem mindig így van, főleg a mai Romániában, ahol a bürokrácia útvesztői sokszor arra kényszerítenek, hogy bizonyos munkákat már viszonylag hideg időben végezzünk el. Gondolok itt az aszfaltozási munkálatokra is, amit ahogy Önök is láthatták, november végén fejeztünk be, az idénre legalábbis. Hála Istennek ez az uniós projekt, amelynek keretében történik az aszfaltozás, és amely a felcsiki falvak közös összefogásával valósul meg jól halad. Azonban a fenti projektből felújítandó Salánki utcában szükséges betontámfal megépítése az imént említett bürokratikus folyamatok miatt késlekedik, olyannyira, hogy az idén, csakúgy, mint a hídfelújítás, nem tud megvalósulni. Ezzel csak az a probléma, hogy ha az idén nem tudjuk a pénzt elkölteni, akkor az is lehet, hogy vissza kell adjuk a kormánynak. Tudniillik erre a két munkálatra, valamint a „Csergő leve” által megrongált Borvíz utca és Csergői út feljavítására a kormány július folyamán különített el a költségvetésből bizonyos pénzeszeget a május-júniusi árvízkarok helyreállítására. Azonban sajnos az idén fokozottan szigorított közbeszerzési szabályok miatt csak november végén tudtuk a szerződést a kivitelezővel megkötni a munkálatok elvégzésére. A Borvíz utcát és a Csergői utat a napokban el is végzi a kivitelező cég, azonban a Salánki utcában szükséges támfal megépítését, és az Iskolaszerről a mező fele vezető úton lévő híd felújítását nem tudja a hideg időjárás miatt vállalni az építő. December folyamán kerül sor a fent említett uniós projekt keretében a község számára egy kotrórakodó gép vásárlására, jelenleg a közbeszerzési eljárás van folyamatban.

Szintén decemberben fogják leszállítani a Hargita Megye Tanácsa által a Madicsa-fürdő villamosításához megvásárolt eszközöket, vagyis a villanyoszlopokat (szám szerint 44 db.), villanyvezetékeket, transzformátort. A villamosításhoz szükséges munkálatok elvégzése az önkormányzat feladata lesz, de erre csak jövő tavasszal kerülhet sor szintén a tél beállta miatt.

Itt jegyezném meg azt, hogy szintén a túlbonyolított bürokratikus rendszer hibája a projekt kivitelezésének ilyen mértékű csúszása.

Ezúton is köszönetet mondok Hargita Megye Tanácsa vezetőségének, hogy támogatják Madicsa-fürdő villamosítását.

Madicsával kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy a nyár folyamán kialakítottuk a víz- és szennyvízrendszert, előbbit fűrt kút, utóbbit mini-szennyvíztisztító megépítésével. Az uniós projektből felépült turisztikai menedékház miatt volt fontos a víz és szennyvíz helyzetének megoldása, hiszen a projekt egyik feltétele ez volt. Madicsa-fürdő további kiépítésénél erre nagy szükség lesz.

Az őszi folyamán külső felújításon esett át a jenőfalvi iskola épülete, a tetőn végeztünk kisebb javításokat, illetve új külső festést kapott az épület. A felújítás kapcsán a karcfalvi iskola régi épületének homlokzatán is végeztünk kisebb munkálatokat.

Amint azt már sokan hallhatták, a karcfalvi művelődési házban csőszakadás történt szeptemberben, ennek köszönhetően teljes egészében elázott a nézőtér padlózata, amely bükkfa parkettel volt borítva. Mivel az épület biztosítva volt, a biztosító részben fedezi a kárt, azonban a nagyobb része az önkormányzat költségvetését terheli. Az építő a régi parkettet felszedte, új betonpadlót öntött, és amikor az kellőképpen kiszárad, a padló linóleum burkolatot kap. A munkálatok apropóján kimeszeltük a nagy terem falait, illetve december folyamán a két közbirtokosságnak köszönhetően a színpad felülete új deszkaburkolatot kap, így megújulva várja a januári előadásokra a kultúra iránt érdeklődőket.

A tél folyamán készülünk a tervek elkészítésére a község maradék utcáinak aszfaltozására, valamint ezeknek az utcáknak a telekkönyvezésére. Várhatóan jövő tavasszal tudjuk a pályázati dokumentációt benyújtani a finanszírozási ügynökséghez, mivel természetesen uniós pályázat útján kívánjuk a munkálatokat finanszírozni.

Amint a fentiekből is látható, folyamatosan azon dolgozunk, hogy községünk fejlődjön, szépüljön. Azonban sok községlakó nem tartja fontosnak, hogy szép legyen a község arculata. Ha fontosnak tartaná, akkor nem tárolná mezőgazdasági gépeit, építkezési anyagait a kapuja előtt, az Olt partján, vagy az árok szélén közterületen!

Kérem az érintett lakosokat, hogy minél előbb vigyék saját területükre a fent említett eszközöket, hisz minden községlakó érdeke, hogy településünk arculata szép legyen. Ha ezt nem teszik meg mielőbb, az önkormányzat kénytelen lesz elszállíttatni azokat.

Végezetül hadd ejtsek néhány szót a közelgő parlamenti választásokról. Közeledik december 11-e, ismét szavaznunk kell. A tét a romániai magyarság jogainak megtartása, és érdekeinek további képviselete. Kérem Önöket, hogy minél többen vegyünk részt a december 11-i választásokon, hogy egy nagyon jó részvételi aránnyal mondhassuk büszkén, igen, ez Kelemen Hunor szülőfaluja!

Gábor Tibor
polgármester

Szemét, amely körülvesz...

A fenti cím, talán kicsit drasztikusnak tűnhet, de sajnos esetenként megállja a helyét. Úton-útfélen szemétbe botlunk, bármerre járunk a világban. Sajnos nincs ez másképp szűkebb pátriánkban sem, hisz a fogyasztói társadalom negatív hatásai nálunk is meglátszanak az eldobált chipses zacskók, fagyaltos papírok révén. Ezekért főként a gyerekek a felelősek, viszont amiből a legtöbb van mind az utak mentén, mind a folyó- és patakmedrekben eldobálva, az a pillepalack, vagy ahogyan nálunk ismeretes a flakon.

Ez azért is érdekes, mert a flakon talán az a hulladék, amiből világszinten a legtöbbet újrahasznosítanak. Lassan-lassan megyénkben mindegyik önkormányzat kialakította szelektív hulladékgyűjtési rendszerét. A karcfalvi önkormányzat 2013-ban indította el ezt a programot. Amint már arról többször beszámoltunk a rendszer úgy működik, hogy az illető személy behozza szelektíven gyűjtött hulladékát az önkormányzat udvarán létrehozott hulladékgyűjtőbe, megmérjük, és felírjuk a behozott mennyiséget. Az év végéig lefordított hulladék mennyiségének értékét levonjuk a következő évi szemétdíj értékéből. Így mindenki jól jár.

A program jól működik azóta is, a szelektíven gyűjtött és lefordított hulladék mennyisége folyamatosan nő. Főleg a karcfalviak nagyon jól bekapcsolódtak, de Jenőfalváról is sokan hoztak már be műanyag flakont, sörös dobozt, gyümölcsös ládát, üveget, vagy elektronikai hulladékot.

Ismételten kérjük a lakosságot, hogy használják ki ezt a lehetőséget, hiszen így egy kis odafigyeléssel pénzt spórolhatunk meg úgy, hogy közben tisztább lesz községünk, és a környezetet is védjük.

Szeretnénk ezt a rendszert továbbfejleszteni a jövőben úgy, hogy a szelektíven gyűjtött hulladékot elszállítsuk a kapuk elöl, úgy, mint az egyéb háztartási hulladékot. Azonban erre még egy kicsit várni kell. Ehhez a témához szorosan kapcsolódik a háztartási hulladék kérdése is, hiszen sajnos úgynevezett szemetes napon ha végigmegyünk a községen, azt láthatjuk, hogy roskadásig meg vannak rakva a szemestekukák, sőt nagyon sok helyen egy, vagy több zsák is mellé van rakva. Ha a fennebb említett külön gyűjthető hulladékot nem raknak bele, hanem behoznák a szelektív hulladékgyűjtőbe, illetve a falevelet, és egyéb szerves anyagokat is külön gyűjténi, akkor sokkal kevesebb lenne a kapuk elöl elszállított háztartási szemét mennyisége, így a szemétdíj értéke is csökkenne.

Az udvarokban, kertekben keletkezett növényi hulladékot nagyon okosan újrahasznosíthatjuk komposztálás formájában, úgy, ahogy azt Macalik tanár úr ebben a lapszámban leírja. Az ehhez szükséges komposztládákat lehet igényelni a polgármesteri hivaltól, csupán két feltételt kell teljesíteni: Rendszeresen fizetni kell az általános szemétdíjat, illetve szelektíven gyűjtött hulladékot kell behozni az önkormányzat hulladékgyűjtőjébe.

A fentiek tükrében azt gondolom, hogy mindenkinek adott a lehetőség, hogy a háztartásában keletkezett hulladékot okosan válogassa, tárolja, vagy leadja. Csak rajtunk áll, hogy vesszük-e a fáradságot, hogy környezetünk, és ezen belül a községünk minél tisztább legyen.

Szőcs László
alpolgármester

Ingyenesen igényelhető komposztláda

Összepréselt műanyag flakonok

Karcfalva Község Polgármesteri Hivatalának vezetősége nyomatékosan kéri a lakosságot, hogy a december 11-i parlamenti választásokon minél nagyobb számban vegyenek részt!

DECEMBER 11.
PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK

Üzemel a csíkmadarasi szennyvíztisztító állomás

Örömmel értesítjük, hogy a „**Hargita megye víz- és szennyvíz-rendszerei bővítése és felújítása**” megnevezésű Európai Unió alapokból finanszírozott projekt 2016. június 30-án sikeresen lezárult. A **200 millió lej** értékű nagyberuházáshoz az önkormányzatok részére **3,3 millió lej**, a **Harvív RT saját hozzájárulása pedig 19,45 millió lej volt.**

A nagyberuházás célja és sikerességének feltétele, hogy a legalább tízezer fős településcsoportok lakosai számára elérhetővé tegye a vezetékes ivóvízellátást és a szennyvízrendszerre való csatlakozást. Előbbit minden háztartásban, utóbbit azok 90 százalékában.

Tekintettel arra, hogy Csíkszereda vonzáskörzetében a tízezer fős településcsoport feltételét a következő települések teljesítették:

- Csíkszereda és közvetlen szomszédaként Fitód, Csíkszentlélek, Csíkcsicsó és Csíkcsomortán
- Felcsík térsége azaz, Csíkszentdomokos, Csíkszenttamás, Csíkkarcfalva, Csíkdánfalva és Csíkmadaras, valamint
- Szentegyháza város.

Így a projekt javarészt ezeket a településeket érintette. Ugyanakkor a megtakarításokból további 21 településen (Csíkrákos, Madéfalva, Csíkszentmihály, Fitód, Csíkpálfalva, Csíkdelne, Csíkcsomortán, Csíkcsépvíz, Csíkszentmárton, Csíkszentsimon, Homoródfürdő, Homoródszentmárton, Recsenyéd, Homoródszentpál, Fenyéd, Küküllőkeményfalva, Máréfalva, Oroszhegy, Székelyszentkirály, Székelyszenttamás, Tibód, Ülke, Fancsal) a már létező fővezetékéről a telekhatárig 5.432 víz- és 5.891 szennyvízbekötés épült meg.

A projektek keretén belül a következő fontosabb munkálatokra került sor:

A vízrendszerrel kapcsolatban

1. A szentegyházi vízbefogó korszerűsítése
2. A Csíkcsépvíz-Csíkszereda fővezeték teljes cseréje
3. A szépvízi, szentegyházi és csíkszentdomokosi vízművek korszerűsítése és bővítése
4. 5 fertőtlenítő-klórozó állomás
5. 11 új víztározó
6. 130 kilométer fővezeték
7. 9.414 új ivóvízbekötés mérőaknával a telekhatárig

A szennyvízrendszerekkel kapcsolatban

1. A csíkmadarasi és szentegyházi szennyvíztisztító állomás bővítése
2. 40 szivattyúállomás korszerűsítése
3. 108 kilométer szennyvízgyűjtő fővezeték
4. 9.825 új szennyvízbekötés a telekhatárig

ITT A LEHETŐSÉG, CSATLAKOZZON ÖN IS!

Az egészség fontos. Válassza az évszaktól és napszaktól függetlenül jó minőségű, állandó nyomású, elérhető áru ivóvizet!

A környezet fontos. Csatlakozzon a rendszerre, hagyja hogy a Harvív szennyvizét megtisztítsa!

Szporoljon velünk. A Harvív által végzett szennyvíztisztítás 15X olcsóbb, mint a szippantóautóval való elszállítás!

Csatlakozzon önerőből. A szükséges anyagok elérhetőek (2 lej/ folyó méter a vízcső, 10 lej/ folyó méter a szennyvízcső), az ásás egy szakember útmutatása alapján, önerőből is megoldható!

MÁS FONTOS TUDNIVALÓK:

A víz- és csatornaszolgáltatásról szóló törvény 19. szakasza minden vízhasználó természetes és jogi személyt, a saját vízellátással rendelkezőket is beleértve, **csatlakozásra kötelez** a már létező, vagy újonnan létrehozott szennyvízrendszerre.

Figyelem! Azokat akik nem csatlakoznak a Környezetórség 2000-től 4000 lejig terjedő birsággal sújtja.

Azon övezetekben, ahol a szennyvízrendszerre való csatlakozás feltétele biztosított, a szennyvíz szippantással való elszállítása tilos.

CSATLAKOZZON 3 LÉPÉSBEN:

1. Vegye fel a kapcsolatot a területi megbízottal, Boér Tiborral. Telefonszám: 0758-060493.
2. A területi megbízottnál vagy vállalatunk székhelyén (Csíkszereda, Akác utca 1 szám) számla ellenében fizesse be a mindössze 80 lejes engedélyezési díjat, és az engedélyt legkésőbb 15 napon belül kézhez kapja.
3. Miután megbízottunk ellenőrzi a csatlakozás kivitelezését azonnal megkötjük a szolgáltatói szerződést.

Fontos információk a szennyvízrendszerről

Csíkmadaras határában található a hat felcsíki községet (Csíkmadaras, Csíkdánfalva, Csíkkarcfalva, Csíkjenőfalva, Csíkszenttamás és Csíkszentdomokos) kiszolgáló két különálló szennyvíztisztító állomás. A két szennyvíztisztító megépítésének összértéke 15 millió lej volt, amely a következőképpen tevődik össze:

1. A Felcsík Kistérségi Társulás által 2011-2016 között megvalósított 5.398.288 lej értékű beruházás.
2. A HARVÍV RT által az Európai Unió Kohéziós Alapjából finanszírozott közel 10 millió (9.965.991,92 lej) lej értékű beruházás, ami 2014 szeptembere és 2016 júniusa között épült.

A két szennyvíztisztító állomás közös részei a következők:

- a bejövő szennyvíz fővezeték végén található elosztóakna, amelyben a szennyvízpompák is találhatóak (3+2 db.)

- a fertőtlenítő medence, a mérőmedence és az 500 méter hosszú közös szállítóvezeték, ami a befogadóba torkollik, ami jelen esetben az Olt folyó.

Az EU-s projektből megvalósított hálózat és bekötések száma:

Vízbekötés összesen: 4.120 db., szennyvízbekötés összesen: 5.213 db. A felcsíki falvakból az 50 cm átmérőjű fővezetéken érkező szennyvíz az elosztóaknához ér, amelyikben egy 60x50 cm-es kosár található, amelynek 30 mm-es résein kifogjuk a nagyobb köveket, rongyokat, darabos szennyeződéseket. Itt szondák segítségével megmérjük a bejövő szennyvíz paramétereit: hőmérsékletét, PH értékét, ammónium tartalmát (NH4), foszfáttartalmát (PO4-O).

A szennyvíztisztító területén a mérőműszerek segítségével megmért paramétereket (bejövő, kimenő, biológiai medence) a SCADA megfigyelőrendszerben élőben lehet követni, ahol adatrögzítés és tárolás is történik. Ezután a szennyvizet a két szennyvíztisztító egyikéhez felpumpáljuk, hozammérő segítségével mérve annak a mennyiségét. Ugyanitt van az első automata leszigetelt mintavevő berendezés, amely minden órában vagy más beállított időközönként próbát vesz

a bejövő szennyvízből, és ennek az átlagolásából megtudhatjuk a bejövő szennyvíz fontosabb jellemzőit (PH, ammónia, foszfáttartalom, hőmérséklet).

A technológia következő lépcsője a rácsok, ahol apróbb szennyezéseket szűrünk ki.

Az új szennyvíztelepnél 2 ilyen rács is van: ritka rács (30 mm közzel) és sűrű rács (6 mm közzel) amelyek öntisztítóak.

A ritka rácsról leszedett szennyeződést külön konténerben (3m³) tároljuk, a sűrű rácsról leszedett szennyeződést és a homokfogó medencéből ide pumpált homokot mosás és centrifugálás illetve préselés után külön konténerben (3m³) tároljuk.

A következő medencében történik a mechanikailag már valamennyire megtisztított szennyvíz homoktalanítása és zsírtalanítása 2 külön egymástól független medencében (szervíz szempontjából fontos). A szennyvizet a megfelelő hosszúságú medencébe beengedve lecsökkentjük a szennyvíz sebességét, így a vízben levő homok és finom szemcsék le tudnak ülepedni a medence aljára, ugyanakkor a másik részét levegőztetjük, amely során a zsírok, olajok összegyűlnek a víz felszínén. A homokot a medence aljáról homokpompák segítségével pumpáljuk, a zsírt a víz felszínéről lapátokkal gyűjtjük össze a közelben levő aknába. Itt zárul le a mechanikai tisztítás folyamata, innen kezdődik a biológiai tisztítás.

A homokfogó, a zsírtalanító medence és a biológiai medence között található egy 2,50 m x 2,05 m méretű elosztó és egyben by-pass (kizáró) akna, ahol a vegyszeradagolás (vas klorid) történik a foszfor semlegesítése.

A biológiai tisztítás egy közel 40 méteres átmérőjű biológiai medencében történik baktériumok segítségével.

A levegőztetett biológiai medencében történik a szerves anyag lebontás, a foszfor biológiai lebontása, az ammónia lebontása nitrogén gázzá (a nitrifikáció) és denitrifikációja aerob és anaerob folyamatok segítségével.

A levegőztető medencében található 2 db. keverő (mixer), aminek a szerepe a medencében levő eleven iszap és a bejövő szennyvíz összekeverése; illetve 16 db. levegőztető, amelyek biztosítják a baktériumok számára a megfelelő oxigén mennyiséget.

A tisztított szennyvízből az utóülepítőben szétválik a tisztított víz és az iszap, a tiszta vizet engedjük vissza a befogadóba a fertőtlenítés és mérés után.

A leülepedett iszap egyik részét szükség esetén visszaforgatjuk a biológiai folyamat első részébe, és a fölös iszapot átpumpáljuk a fölös iszaptároló medencébe.

Az iszaptároló medencéből a besűrűsödött iszap kezelési folyamatokon megy át, aminek célja az iszap térfogatának csökkentése. Az innen származó iszapvizet visszavezetjük a technológia elejére. A leülepedett iszap egy iszapsűrítő berendezésbe kerül, ahol polielektrolitot adagolunk hozzá, elősegítve az iszap kicsapódását. Majd az iszapcentrifuga segítségével különválasztjuk a víztől. Ezután meszet adagolunk a víztelenített iszaphoz, ezzel fertőtleníttve az iszapot. A kezelt iszapot csigakihordó segítségével eleinte egy ideiglenes konténerben, utána egy fődött iszapszárító platformon természetesen szárítjuk.

A biológiailag tisztított víz fertőtlenítési folyamaton megy át, ami nátrium-hipoklorittal történik, utána a fertőtlenített víz átmegy a hozammérőn, itt ugyanúgy szondák segítségével mérődnek a minőségi alapparaméterek, majd a tisztított víz a szállítóvezetéken az Olt folyóba távozik. Ugyanitt található a technológiai folyamat utolsó automata próbavevő berendezése.

Adatok

A szennyvíztelep feladata a lebegőanyag-tartalom eltávolítása, szerves anyagok lebontása (BOI₅- és KOI-ban kifejezve), a nitrifikáció és denitrifikáció folyamatának lezajlása (ammónia lebontása nitrogén gázzá), illetve a keletkezett iszap kezelése.

A szennyvíztisztító a háztartásban elhasznált szennyvíz, emberi fecália, illetve ipari egységekből származó előtisztított szennyvíz tisztítására alkalmas.

A madarasi szennyvíztisztító telepen elvégzett munkálatok értéke: 9.965.991,92 lei lej, amiből építkezés és szerelés 4.811.416 lei, felszerelések és technológiai berendezések szereléssel együtt 3.265.010 lei, valamint egy 1.078.526 lei értékű felszerelt szennyvíz laboratórium (az árak ÁFA nélkül értendők).

Az EU-s projekt keretén belül a felcsiki régióban összesen 4102 víz- és 5191 szennyvízbekötést sikerült megvalósítani (ennyi háztartásnak biztosított a lehetőség rácsatlakozni a közműrendszerre, telekhatárra kiépített és felszerelt aknákkal).

Megjegyzendő, hogy szeptember elejétől november 3-ig összesen 196 háztartás élt a szennyvízbekötés lehetőségével, az 1872 m³/nap nominális kapacitással rendelkező szennyvíztisztítóba jelenleg 450 m³ esővízzel is dúsított szennyvíz érkezik naponta.

Erőss Zsolt felcsiki projektfelelős
Harváz Rt.

Berbécsvásár Karcfalván

Egy év kihagyás után tartottak újra berbécsvásárt Csíkszéken, Csíkkarcfalván 2016. augusztus 20-án. Tánczos Barna szenátor, az esemény védnöke kiemelte, jelenleg nagyon nehéz értékesíteni a mezőgazdasági tevékenységből származó termékeket, ezért tudatosan kell készülni azokra a változásokra, amelyek a piacon következnek be – azaz olyan termékeket kell kínálni, amelyre kereslet is van. Az elsősorban csíkszéki gazdától származó apaállatokat felsorakoztató vásáron a politikus arra is kitért, hogy érdemes a szomszédos megyék juhtartóival is tartani a kapcsolatot a vérvonal frissítése érdekében. Az esemény iránt érdeklődőkkel megtelt a helyi futballpálya, ahol nemcsak vásárolni lehetett, hanem hasznos információk megszerzésére is volt lehetőség. Püsök László, a Hargita Megyei Állat-egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóság szóvivője például fajtabemutatót tartott, míg Maria Toma, a mezőgazdasági minisztérium állattenyésztési politikákkal foglalkozó osztályának igazgatója a rövidesen induló minimis támogatásokról informálta a jelenlévőket. Mint kiderült, az idei berbécsvásárlási minimis program könnyítéssel indul a két évvel ezelőttihez képest, ugyanis rövidesen minden hatvan juh után vásárolható lesz egy tenyészállat – fajtától függetlenül. A korábbi fajták mellett pedig további öt francia fajta is bekerült a vásárolhatók közé.

Az újrainduló programmal kapcsolatban Maria Toma még elmondta, 2500 lej támogatás jár majd berbécsenként, összesen 24 millió lej áll a juhászat rendelkezésére – ebből 9600 berbécs megvásárlását lehet majd támogatni. Az igazgató emellett a juhtartókat érintő támogatásokról is beszélt. Szeretnék elérni ugyanis, hogy 2017-től változtassanak a törzskönyvezett állatok után igényelhető úgynevezett prémium (összekapcsolt) támogatások feltételein. Többek között kérték, hogy az eddigi 150 egyed helyett már 60 juh után is igényelhető lehessen. Illetve a költségvetését is külön választanák: egyedenként 2017-ben 17, 2018-ban 21, 2019-ben 25, 2020-ban pedig 27 euró támogatást kaphatnának a gazdák törzskönyvezett juhaik után. Amennyiben harmincöt nem törzskönyvezett anyaállat mellett van egy törzskönyvezett berbécs, akkor a juhok után 13, 15, 17, illetve 19 eurót kaphat a tulajdonos egyedenként évente. Továbbá a vásárban nagy érdeklődés övezte a Gyerekpásztor programunkat, ahol a gyerekek tölthettek el néhány kellemes órát, amíg a szülők körbejárták a vásár helyszínét, esetleg vásárt kötöttek. A Gyerekpásztorban, azaz a gyermekmegőrzőben a kicsik festhettek, gyöngyöket fűzhetnek, lovagolhattak, játszhattak. A hagyományos folklór műsor sem maradt el, melyet a csíkdánfalvi fúvósok biztosítottak. Óriási érdeklődés volt a tombola iránt is, hisz rengeteg értékes nyereményt ajánlottunk fel.

Székegyházi Pirostarka Tenyésztők Egyesülete
Bartalis Attila

FELCSÍKI SZENT MIHÁLY NAPI ÁLLATVÁSÁR ÉS GAZDANAP

A FELCSÍKI SZENT MIHÁLY NAPI ÁLLATVÁSÁR ÉS GAZDANAP 2016. október 8-án, szombaton kilenc órától fogadta a Kubik Gödörben azokat a gazdákat, akik megmutatták állataik legszebb példányait. Azt követően tíz órakor kezdődött az állatok felvezetése, bemutatása (lovak, szarvasmarhák, juhok, apró állatok), közben pedig a hagyományos termékek vásárán házi készítésű termékeket szerezhettek be az eseményen részt vevők, a gyermekeket pedig „játéksarokkal” várták a szervezők. Egy órától hagyományörző előadásokat tekinthettek meg a jelenlévők. A csíkdánfalvi vonószenekekar műsorát követően a madéfalvi Kincsem Sportegyesület lovas tornája volt megtekinthető.

Közben szakmai előadásokat is hallgathattak a gazdálkodók a De Minimis berbécs- és üszővásárlási programról. „A Szent Mihály-napi állatvásár őszi értékesítési lehetőséget biztosít a környékbeli gazdáknak. Ezen kívül minden évben sor kerül egy olyan szakmai előadássorozatra, amely hasznos információkkal szolgál mindenkinek, aki vidékfejlesztéssel, mezőgazdasággal foglalkozik. Örülök annak, hogy évről évre egyre többen érdeklődnek az előadások témái iránt, és telt sátor előtt hangzanak el a tájékoztatók” – fejtette ki Tánczos Barna szenátor, rámutatva, egy jó csapatmunka eredménye az egyre látogatottabbá váló rendezvény.

Bogács Angyalka-Klára
Felcsík Kistérségi Társulás

VI. Felcsíki tűzoltó vándorkupa

2016. október 15-én került megrendezésre a Felcsík Kistérségi Társulás 2016. évi Felcsíki Tűzoltó Vándorkupa versenye, amelynek az idén Madéfalva község adott otthont.

A versenyen 8 felcsíki önkéntes tűzoltócsapat vett részt (Madéfalva, Csíkrákos, Csíkvacsárcsi, Csíkmadaras, Csíkdánfalva, Karcfalva, Csíkszenttamás, Csíkszentdomokos). A versenyző csapatoknak három próbaszámban kellett bizonyítaniuk ügyességüket és gyorsaságukat. Az első próbaszám a 4x100 méteres váltófutás volt, melyben minden egység 4 fős csapattal vett részt, teljesítve egy 400 méter hosszú versenypályát és a végén eloltva a tüzet a tűztálcában beér a célba. A második próbaszám az ügyességi és gyorsasági pályán zajlott, melyben minden egység 2 versenyzővel próbálkozott. A harmadik versenyszám a beavatkozási keret (nagyszerelés) melyben minden egység 7 fős csapattal vett részt, majd a célvonal mögött felsorakoztak ugyanolyan sorrendben mint a start vonalnál, és a csapatkapitány felemelte a kezét, jelezvén a próba teljesítésének végét.

Minden csapat csak egyszer próbálkozhatott, és a helyezések megállapításánál a csapat által megvalósított idő számított, amelyhez hozzáadódtak a büntető percek.

Az időjárás kiváló lehetőséget biztosított az egyébként sportszerű, küzdelmes játékhoz. A bajnokság alatt sérülés nem történt, a csapatok –az eredménytől függetlenül- jó hangulatban térhettek haza.

Összesített eredmények:

- I. helyezett: Csíkszentdomokos község
- II. helyezett: Dánfalva község
- III. helyezett: Karcfalva község
- IV. helyezett: Csíkvacsárcsi község
- V. helyezett: Csíkszenttamás község
- VI. helyezett: Csíkmadaras község
- VII. helyezett: Madéfalva község
- VIII. helyezett: Csíkrákos község

Eredmények a próbaszámokban:

I. próbaszám - 4x100 m-es váltófutás:

Legjobb idő: Csíkszentdomokos község csapata

II. próbaszám - Ügyességi és gyorsasági pálya

Legjobb idő: Dánfalva község csapata

III. próbaszám - Beavatkozási keret (nagyszerelés)

Legjobb idő: Csíkvacsárcsi csapata

Fair play díj: Csíkrákos község csapata

Leggyorsabb idő különdíj: Albert Hunor (Dánfalva község csapata)

Legidősebb önkéntes tűzoltó díj: Antal József (Csíkrákos község csapata)

Legfiatalabb önkéntes tűzoltó díj: Bálint Szilárd (Karcfalva község csapata)

Bogács Angyalka-Klára • Felcsík Kistérségi Társulás

Projektek, melyek a községek összefogásával valósultak meg

2009-ben öt felcsíki település (Csíkszentdomokos, Csíkszenttamás, Karcfalva, Csíkdánfalva és Csíkmadaras) összefogásával alakult meg a FELCSÍK ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TÁRSULÁS, azzal a céllal, hogy térségi szintű beruházásokat tudjon megpályázni és kivitelezni az infrastruktúra fejlesztése érdekében.

Eddig két regionális beruházásnak is otthont adott a társulás Felcsíkon:

1. A Felcsíki regionális ülepítőrendszer kiépítése. Első beruházásként Regionális Szennyvíztisztító telep létesült Felcsíkon, a munkálatokat 2011. május 30-án kezdték el, melynek az átvételére 2016. november 17-én került sor. A kivitelezési szerződés értéke 5.730.107,95 lej + ÁFA, melyet Románia Kormánya a 7/2006-os Kormányrendelet

Infrastruktúra Fejlesztési Programja keretében támogatott.

2. A Felcsíki régió integrált fejlesztése. A projekt összköltségvetése 4.982.840 euró, és a következő fejlesztéseket tartalmazza: községi utak aszfaltozása Madaras, Dánfalva, Karcfalva, Szenttamás és Domokos községekben, After School (iskola utáni iskola) építése Csíkmadarason, kultúrotthon modernizálása Csíkszentdomokoson, két tűzoltóautó beszerzése a csíkdánfalvi és csíkszentdomokosi tűzoltó alakulatok részére, és egy nehézgép vásárlása Karcfalvának. A beruházások egy részének kivitelezése már tavasszal elkezdődött.

Bogács Angyalka-Klára
Felcsík Kistérségi Társulás

VILLÁMINTERJÚ BARA BÉLA nyugalmazott igazgatóval

Úgy észleljük, hogy az utóbbi időben gyakrabban megfordul községünkben.

Ez valóban így van. Idővel az ember vissza-visszatér gyökereihez. Azt érzem, szülőfalum közelsége számomra felfrissülést jelent, hisz végigmenve a településen, jóleső érzés látni az előrehaladást. Megújultak a régi épületek, új fedett jégpálya működik, rendezettek a porták, az udvarok, a községi utak nagy részét leaszfaltozták, ami mind-mind arra vall, hogy az itt élő emberek, helyi vezetők elkötelezett hívei a település fejlesztésének.

Egy másik érv, amiért időnként szívesen jövök az, hogy szüleim is az itteni temetőben nyugszanak, de van egy kevés földterület is, aminek gondozását másra, fiatalabbakra bízom, de a természetből én is részesülök, amit időnként Csíkszeredába haza szállítok.

Az ifjú Bara Béla (biciklivel) édesapja üzlete előtt

A község látványos fejlődését látva, milyen érzés visszagondolni a régi időkre, az itt töltött gyermekkorára?

Most 87 évesen kissé nehéz összeszedni gondolataimat, hisz azóta sok víz lefolyt a volt lakásunk előtti folyómederben. Mondom ezt azért, mert a mai Takarékpénztár és Bank (CEC) emeletes épületében születtem 1929-ben (édesapám itt volt üzlettulajdonos), s mint gyermek, az Olt folyóhoz igen sok emlék fűz. Mint minden gyermek, én is a folyó körül sokszor játszadoztam, néha még dorgálást is kaptam emiatt szüleimtől. Az elemi iskolát 1936-1940 között Karcfalván végeztem, tanítóim Szász József, Horváth Erzsébet voltak. Ugyanakkor Sass Antal és Erdély András plébánosokra is szeretettel gondolok, hisz ők voltak abban az időben a lakosság, közöttük a gyermekek lelki gondozói. Emlékszem, hogy 1934. január 21-én, mint 4 éves katolikus óvodista a Helyi Katolikus Népszövetség összejövetelén én is szavaltam, amit az akkor készített jegyzőkönyvben is rögzítettek. Vagy 1940.

szepember 11-én, amikor a magyar csapatok átvonultak a községen, a plébánia előtti fogadáson az iskolaigazgató és a plébános után én is 11 évesen egy rövid üdvözlő beszédet mondtam, amit számomra Kozma János igazgató írt. A beszédemből egy mondatra most is jól emlékszem: „Mi boldogok vagyunk, hogy nekünk mindig volt és van magyar iskolánk, ahol bár titokban, de megtanultuk szeretni édes hazánkat.” Ez a mondat azért is fontos, mert ezekben az években a környéken már csak Karcfalván volt magyar nyelvű oktatás. A szomszédos falvakban csak román nyelvű iskolák voltak, csak románul beszélő tanítókkal, itt a tanulóknak szünetben sem volt szabad magyarul beszélni. Ezek az iskolák állami iskolák voltak. A karcfalvi elemi iskola viszont megmaradt egyházi intézménynek, ezért lehetett magyar tanítási nyelvű.

Hogyan alakult későbbi élete, pályája?

Csíkszeredában 1948-ban érettségiztem. Osztálytársaim voltak a községből Gábor Zaki, Bálint Misi, Kiss Ernő, de Bálint Lajos későbbi érsekkel is egy osztályban jártam. Érettségi után Kolozsváron a jogi szakra iratkoztam be, de egy év után társadalmi származásom miatt eltanácsoltak, egyszerűen haza küldtek. Később Gyimesközélpokon a faiparban helyezkedtem el, de nem sokáig. Munkaszolgálatra soroztak be, és Zernyesten három évig úgy mondtam „raboskodtam”.

Leszerelés után a Csíkszeredai Fakitermelési Vállalatnál helyezkedtem el, ahol hamarosan a beszerzési és szállítási osztály vezetője lettem. Itt kerültem kapcsolatba a „Lendület” Hoki Egyesülettel, és önkéntesként annak vezetője lettem. A szabadtéri hokipályát a mai fedett műjégpálya helyén működtették, megjegyzem, elég jó eredménnyel. Az idősebb generáció bizonyára még emlékszik az ott lévő faépületre, ahol a játékosok, edzők, bírók időnként megpihentek. Későbbi állomásaim röviden: Megyei Beszerzési Vállalat (BJATM), ahol közel 15 évig voltam igazgató, ezután a városgazdálkodási vállalat 5 év, ahonnan 1990-ben nyugdíjba vonultam, aminek most 26 éve. Sajnos a közelmúltban távozott közülünk a feleségem, akivel több mint 60 évet éltünk boldog házasságban. Két lányom van, ők is Csíkszeredában élnek. Idős nyugdíjasként próbálok a lehetőségekhez mérten megfelelő életmódot folytatni, és a Jóistentől kapott életet ajándékként elfogadni.

Lejegyezte: Németh Szilveszter
Szócs László

NÉHÁNY TRÜKK MOSÓGÉPÜNK ÉS RUHÁINK ÉRDEKÉBEN

A mosógép időnként vízköves lesz, szürkés foltok rakódnak le a dobjában, ami nem tesz jót sem a ruháknak, sem a mosás teljesítményének. A mosószer idővel lerakódik a dobban és nyálkás bevonatot képez. Ilyenkor gyors és olcsó megoldás, ha két liter hypót öntünk a gépbe, majd átmoszuk legalább 60 fokon. Ez teljesen eltünteti a nyálkát, és újra jó illatuk lesz a ruháknak. Vízkő lerakódás esetén két liter 20 százalékos ecettel, 90 fokon kell átmosni a gépet ahhoz, hogy eltávolítsuk a vízkő nagy részét. Az ecetet hypóval soha nem szabad egyszerre beleönteni, a két-féle tisztítás között néhányszor öblítsük ki a dobot tiszta vízzel. Megjegyzendő, hogy mind a hypóval, mind az ecettel történő tisztításkor a gépet teljes üzemmódban (tehát a vizet rákapcsol-

va, akár csak rendes mosás esetén) kell működtetni.

Figyelni kell arra is, hogy ha túl sok ruhát igen magas hőfokon mosunk, valószínű összetapadnak, és nem lesznek kellően tiszták. Ezért mossunk kisebb adagot, hogy kényelmesen elférjenek a ruhák a gép dobjában. Centrifugálásnál az 500 körüli fordulatszám beállításával el lehet kerülni a gyűrődést.

A mosószer adagolásánál érdemes elolvasni és betartani a tasakon jelzett útmutatót, mert ha kevés mosóport használunk, a ruhák nem tisztulnak meg eléggé, túl adagoláskor pedig nem oldódik fel megfelelően a mosószer, így a felesleg megtapadhat a tisztítani kívánt ruhadarabokon.

Karda Béla

TUDJA-E, HOGY...

Mélyhűtés előtt blansírozni kell a zöldségeket, vagyis öt percre forró vízbe kell helyezni, majd hirtelen leöblíteni hideg vízzel. Így megakadályozzuk a vitaminlebontó enzimek működését. A zöldség ízletes és egészséges marad. Általában az élelmiszerek nagy mennyiségben tartalmaznak vizet, ami a sejtekben halmozódik fel. A gyümölcsök és zöldségek víztartalma 70-90, a húsé 60, a halé pedig 70 százalék. A sejtekben lévő víz nulla fokon megfagy és jégkristályok képződnek. A mélyhűtés folyamán nagyon fontos, hogy minél gyorsabban átlépjék a mínusz 15 fokos határt, hogy a jégkristályok ne nőjenek nagyra. Ellenkező esetben a sejtek vitamin-és tápanyagtartalma később a felengedés során jelentősen csökken. Emiatt az élelmiszer összeesik, elveszíti aromáját.

A mélyhűtött ételek sem tárolhatók örökké. Amit mi fagyaszttunk otthon, arról tudni kell, hogy a zöldséget, gyümölcsöt lehetőleg hat hónapon belül fogyasszuk el. Baromfit egészben hat hónapig fagyaszthatunk, darabolva pedig három hónapig. A húsfélék közül a

sertéshúst hat, a borjút nyolc, a marhahúst akár tizenkét hónapon át lehet tartani a mélyhűtőben. A vékony szeletre vágott húst azonban ajánlatos egy negyedéven belül elfogyasztani. Különben minél több zsírt tartalmaz a hús, annál rövidebb ideig lehet fagyasztani. Egy évnél tovább semmiféle élelmiszert nem ajánlatos a mélyhűtőben tárolni. A mélyhűtőből kivéve az élelmiszert, nem jó ha szobahőmérsékleten engedjük fel, mert károsodnak a vitaminok, a csirák gyorsan elszaporodnak. Ezért jobb megoldás, ha a normál hűtőszekrényben engedjük fel. Ez ugyan tovább tart, de kíméletesebb. Figyelnünk kell arra is, hogy az állati eredetű termékeknél a szalmonella-baktérium a mélyhűtés folyamán nem pusztul el, csak legalább hetvenöt fokon történő főzéssel lehet megölni. Ajánlatos a felengedés után keletkező vizet leönteni az ételről, ne használjuk fel a főzéshez.

Németh Szilveszter

SZÓLÁSOK, MONDÁSOK

(Népi bölcsességek)

A hívő csak az Istentől, a hitetlen mindenkítől fél.

A halálos ítéletünk biztos, a végrehajtás időpontja bizonytalan.

A hóhér dolgozhat durván, vagy finoman, munkájának végeredménye: Halál.

A simogatás csak a lelkekben hagy nyomot, a pofon az arcon is.

A szocializmusban a nép csak akkor rúghatott „labdába”, ha azt véletlenül a pályáról kirúgták. A kapitalizmusban a pályán van, de itt „labda” helyett az ő fenekét rugdossák.

Ahol a fiatal bohó, ott az öreg csak bohóc lehet.

Az „ökör” hiába tanul meg beszélni, csak marha marad.

Az élet fájdalommal születik, s azzal is hal meg.

(Forrás: Dr. Toró Árpád: Küzdelem a kaszással című könyvéből. 2013.)

Nagy Benedek ELLENZÉKBEN ÉS ELLENSZÉLBEN

Nem mindennapi kötetet vehet kezébe az az olvasó, aki a rendszerváltás után érdeklődéssel követte, és most is figyelemmel kíséri a romániai politikai eseményeket. A szerző ugyanis a kezdetektől fogva több mint 3 éven keresztül, ahogyan ő fogalmazott „ellenzékben és erős ellenszélben” vívta nem könnyű küzdelmét magyar képviselőtársaival együtt az erdélyi magyarság kollektív jogainak elismeréséért.

Ha fellepünk a kötet bármelyik lapját, nehezen lehet abbahagyni az ott leírt gondolatok olvasását, és ösztönösen tovább kell forgassuk a lapokat, hisz olyan eseményeket ismerünk meg azokból, amiről talán eddig semmit sem tudtunk. Gondolok itt elsősorban az RMDSZ berkeiben történt vitákra, nézeteltérésekre, egyéni ambíciók előtérbe helyezésére, vagy éppen a szervezet vezetésén belül az egymástól eltérő vélemények harcias megvitatására, vagy a kompromisszumos megoldásokra. De amint a leírtakból is kiténik, tették ezt azért, hogy később a képviselőházban vagy a szenátusban egyetemes álláspontot képviseljenek választóik érdekében. Nagy Benedek 1989 decembere és 1993 januárja közötti időszakban igyekezett talán minden olyan fontos dolgot lejegyezni a különböző fórumokon, amelyek alapján felidézhetné e kötetben azoknak a napoknak, hónapoknak történéseit. Bizonyára nem volt könnyű helyállni, hisz hetente ingáztak Bukarestbe és vissza, s közben itthon a családot is segíteni kellett. Mindezek mellett választókerületükben is többször megjelentek, és a lehetőséghez mérten segítettek a helyi vezetők gondjainak megoldásában.

Amint Vass Orsolya a könyv elején írt ajánlásában kifejti, Nagy Benedek érdeme, hogy egy romániai magyar politikus szemszögéből mutatja be az adott időszak történéseit, a képviselői munka sikereit, kudarcait, de ugyanakkor az RMDSZ munkájával kapcsolatos ismereteinket is bővíti.

Megjegyzendő, hogy a szerző bukaresti munkássága mintegy tizenhét esztendő óta fejeződött le, ahol képviselői mivolta után is hatékonyan dolgozott és harcolt közösségünk jogos tulajdonainak visszaszerzéséért. Tegyük hozzá, ha részben is, de látható sikerrel.

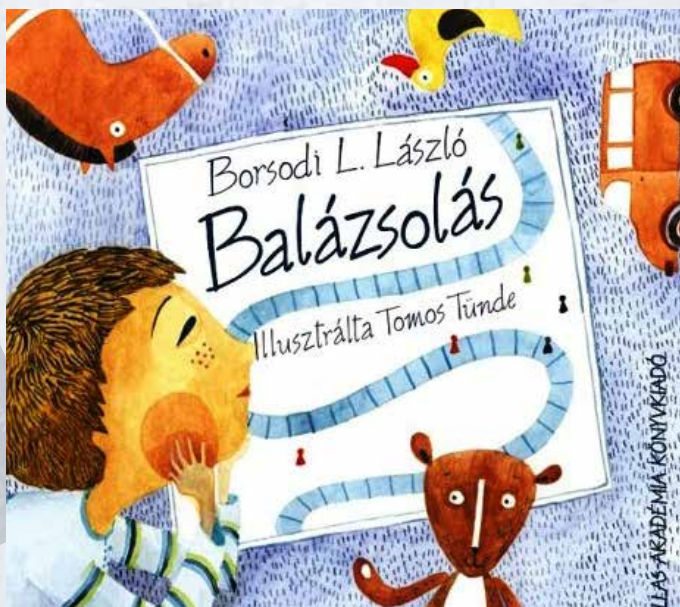
Borsodi L. László • Balázsolás

A Balázsolás című kötet az átalakulás-átváltozás folyamatát érzékeltetni akaró, ezért egyetlen egységet alkotó, 24 szövegből áll. Egyszerre tekinthető gyermekprózaversnek és mesének. A szerző szövegeiben háttérbe szorul a lírai jelleg, a történetyszerűség kerül előtérbe. A történetyszerűség felerősödik, de a megjelenő történetmozaikokat a gyermeki látásmód hozza létre, a gyermeki reflexió és önreflexió áradása határozza meg a szövegvilágokat, a szövegek alaphangját. Ez a szövegek bevonja a Balázsolást az epikus gyerekvers, ezen belül a svéd gyerekvers műfaji hagyományába is.

A Balázsolás gyermeki létbölcseleti líra: egy kisfiú beszéli el, hogyan változik meg egy csapásra az élete attól kezdve, hogy óvodába kell járnia. Az ovis hétköznapok kínjaira, félelmeire és örömeire, valamint felfedezéseire reflektál, kiderül számára, kibeen bízhat, és hangot ad a felnőttek fölöttébb furcsa szokásait, viselkedését érintő értetlenségének is. A kisfiú – nevezzük Balázsnak – városi gyerek, akinek élete otthon és az óvodában zajlik, a környezete csupasz világ, mondhatni ingerszegény, amelyben nem történik semmi rendkívüli, de amelyben jól érzi magát, mert érzi, hogy fontos, hogy szeretik és szerethet, és hogy ez a világ játék, mert játékosan tehető. Ami történik, az a gyermeki rácsodálkozó attitűd révén, az első tapasztalat nyújtotta élménynek köszönhetően rögtön érdekessé, színessé válik, ilyen az óvodába járás monotonitását megszakító hétféle vagy a vakáció kalandjai. A Balázsolás ott ér véget, ahol a főszereplő átmenetileg mellék-, legjobb esetben társzereplővé válik, ott, ahol számára az édes dráma kezdődik, mert – érthetetlen körülmények összjátéka következtében – az Apa, Anya, Mami, Bebe, Tata és Mama alkotta hétköznapi univerzum galaxisán feltűnik egy új lény: testvére születik.

Borsodi L. László Balázsolás című kötetének gyermeki világa a gyermekké válás lehetősége, ami az alkotás folyamata felől már beteljesedett a szerző számára, jótékony hatású megállót jelentett a Feljegyzések... és a Parton című kötetébe sűrített komor, a lét eredetét és célját kutató számvetései után. A mű azonban akkor kezd el önálló életét, válik létezővé, ha megszólíthatja az olvasót, és a gyermekek, a gyermeki lelketű felnőttek által maga is megszólítottá válhat. Ezt tette lehetővé a csíkszeredai Pallas-Akadémia Könyvkiadó a könyv megjelenésével. Az olvasás élményét Tomos Tünde illusztrációi teszik teljesebbé.

Az oldalt összeállította Németh Szilveszter

Eröss Vilmos MESÉLŐ RÉGI CSÍKI KÉPESLAPOK

Ebben az évben jelent meg Eröss Vilmos csíkszeredai régi képeslapgyűjtő albuma, amelyben minden képeslap mellett bővebb információ olvasható a képen látható tájakról, személyekről és létesítményekről. Összesen 257 régi képeslap másolata látható. Bemutatásuk az album elején egy balánbányai képeslappal kezdődik, majd tusnádfürdői és Szent-Anna tói képeslapokkal végződik.

A kiadvány előszavából az is kiderül, hogy benne nincsenek csíkszeredai képeslapok, azok majd egy későbbi kiadásban kapnak helyet. E képeslap gyűjteményben a szerző először Csíkszék történetét írja le, részletesen kitérve a medencében előforduló helységek megnevezésére, azok történelmi mivoltára, jelentőségére, népességére, gazdasági helyzetére. Így településünkről is több régi képeslapot láthatunk.

A további tartalomról: A képeslap története, A képeslapok postázása, A képeslapokon szereplő feladókról és címzettekről, valamint magukról a fényképészekről, A képeslapok jegyzéke stb. Erdemes búvárkodni, nézelődni és gyönyörködni e ritka gyűjteményben.

Németh Szilveszter

Krisztus Világa

Megjelent az Erdélyi katolikus családok lelkeségi havi lapjának VII. évfolyam, novemberi 11. száma, a Krisztus Világa, amelyben a szerzők a katolikus világ sajátos eseményeiről számolnak be.

E lapszám bevezetőjében Dr. Darvas-Kozma József, a lap főszerkesztője Mindenszentek ünnepnapjáról értekezik, és ismerteti annak jelentőségét, mely ünnep kötelező módon való megtartását az 1092-ben összegyűlt zsinat írta elő.

A további tartalomról: 20 éves a Szent Erzsébet Öregotthon; Szent László Év; Oltárra emelt barátaink; Elvigyük-e a gyermeket a temetőbe? Karácsonyi gyónás stb.

Ez év október 30-án községünkben is megünnepeltük az Idősek napját. A szentmisét követően az idősek és betegek átvonultak a karcfalvi közbirtokosság székházába, ahol a község előjárói köszöntötték őket.

Az Idősek napjával kapcsolatban idézzük fel azt a levelet, amelyet lapunk 2013-i, decemberi számában közöltünk Kedves leányom címmel. A levélben elhangzottak nagyon aktuálisak a jelenben is, amit a fiatalabb generációnak érdemes megszívlelnie.

„... ha majd egyszer öregnek látsz, légy türelmes, kérlek, és mindene előtt próbáld megérteni engem. Ha majd ugyanazt ismételtetem, ne toroklj le azzal, hogy „ezt már ezerszer elmondtad”, csak hallgass meg, kérlek. Emlékezz majd, hogy kislány korodban hányszor meséltem Neked estéről estére ugyanazt a történetet, amíg elaludtál.

Ha majd nem akarok megfürdeni, ne szégyeníts meg, ne veszekedj velem, hanem jusson eszedbe, hányszor kergettelek különböző ígéretekkel az esti fürdőzés előtt. Ha azt látod majd, hogy tudatlanul állok az új dolgok előtt,

hagyj időt tanulnom és ne mutasd, hogy reménytelen eset vagyok. Emlékezz rá, Kedvesem, hogy mennyi mindenre tanítottalak meg kiskorodban: szépen írni, egyedül felöltözni és megfésülni, felvenni a kesztyűt az élet kihívásaival szemben.

BÖNGÉSZDE

Ha nehezemre esik majd a járás, hagyd, hogy beléd kapaszkodjam, ahogy én segitettem Neked az első lépéseknél. Ha beszélgetés közben elejtem a szavak fonalát, ne követeld, hogy lehajoljak érte, csak hallgass meg.

Amikor pedig eljönnek az utolsó napok, ne hagyd magamra azért, mert szomorúnak vagy tehetetlennek érzed majd magad. Segíts az út végére érni. Én pedig egy cinkos mosollyal megköszönöm Neked, hogy együtt töltöttük ezt az időt: az Élet ajándékát!”

Összeállította Németh Szilveszter

Kis lépés a gazdálkodásban

Az idős kornak megvannak a szépségei, ha az illetőt még nem hagyta el emlékezőtehetsége. Az én nemzedékem, aki ötven évre tud visszatekinteni, Karcfalva életében óriási változások szemtanúja lehet. A falu arculatát, udvarokat, házakat, lakások berendezését ábrázoló egykori fényképeket nézegetve megdöbbentő a változás. Főleg a tárgyakban született sok jó, ami kényelmünket biztosítja. De megjegyzendő, hogy akkoriban a fűtetlen templomban, tiltás ellenére is a gyermekek majdnem teljes létszámban jelen voltak a vasárnapi szentmisén. Volt amikor gumicsizmásan, hátizsákkal érkeztek, mert mise után néhai Rác József plébános úr áldásával indultunk kirándulni. Akkor nem hordták el a szemetet, mert nem is volt szemét. Nem ismertük a pillepalackot, számtalan műanyag göngyöleget, a kozmetikumok szórópalackjait, stb. A befőttes üvegeket nem dobtuk el, mert azokat több éven át használtuk, celofánnal fedve, spárgával kötözve. Igaz, volt egy rossz szokás is. Ősszel vagy tavasszal, ha nem égették el a kertben összegyűlt növényi hulladékot, akkor azt az úton tátongó gödrökbe hordták. Ez hál' Istennek már csak azért sem gyakorolható, mert előbb-utóbb minden utca aszfalttal borított lesz.

A szemétkézelés világszerte egyre nagyobb gond, mert a fogyasztói társadalom (melynek sajnos mi is rabjai lettünk) iszonyatos mennyiségű szemetet termel. „Szemetes napokon” elnézem a kukákat, csak csodálkozni lehet, mily roskadásig teltek. Szomorú, hogy egész nyáron a sok kigyomlált burján, ősszel pedig a sok lomb és ágnyesedék a kukákba kerül. A bölcs természet, „ahová az emberi kéz még nem tette be a lábát” másképp gazdálkodik. Az elhalt növények, lehullott levelek, akár az erdőn kidőlt fa a „porból lettünk porrá leszünk” bibliai mondás szerint körforgási folyamatban vannak. A növényi hulladékok

szerves anyagai egy lassú folyamatban végül is ásványi sókra bomlanak, ez a Biblia említette por, amit az újraszülető növények felvesznek, szerves anyagokká alakítanak, és ezekből felépítik testüket. Érdemes ezt a csodálatos folyamatot a természettől ellesni, és a magunk hasznára fordítani. A módszer neve komposztálás. Ez azt jelenti, hogy az udvar egyik árnyékos, rejtettebb sarkán minden növényi hulladékot összegyűjtünk, és prizmába rakunk. Lényeges, hogy az anyag nedves és laza maradjon. Ezt a szerves tömeget a talajban lakó trágyagiliszták teljesen átrágnak, az ott élő baktériumok és gombák kezdik lebontani egyszerűbb szerves anyagokra. Egy év múlva, ha ezt a tömeget átrostáljuk, jellegzetes föld szagú, laza anyagot nyerünk. Ez a komposzt, a nagyon értékes szerves trágya, amely lassan ásványi sókká alakul. A mennyiség nyilván nem elegendő a kaszálókra, de a zöldséges és dísznövény kertben a felületen elterítve nagymértékben megnöveli a talaj termékenységét. A komposzt visszatartja a vizet és eső után meggátolja a talaj kérgesedését.

Örvendetes hír, hogy a Polgármesteri Hivatal készül kiosztani több száz, egy köbméter nagyságú szerves hulladék befogadására alkalmas komposztáló ládát. Ebből minden család ingyen részesül, ha fizeti a szemét elhordásának díját, és leadja a tanácsnál az üveg, papír, műanyag és egyéb hulladékokat, melynek árát levonják a szeméthordás díjából.

Az udvarok, kertek őszi takarítása nagyjából megtörtént, de akár a háztartásból kikerülő szerves hulladék (zöldségpucolás, elhervadt virágcsokor, levágott szárnyasok tolla és a háziszárnyasok, nyulak trágyája) javítja a komposzt minőségét.

Macalik Ernő

• Az őszi nosztalgiát felváltotta... a csillogó hólepel •

Az utazási betegségről

Az utazási betegség egy olyan idegi állapot, amely az egyensúly-érzékelés zavarai miatt alakul ki. A betegség világszerte elterjedt, egészségügyi szempontból veszélytelen, viszont kisgyermekek esetében a túlzott hányás a kisgyerekek kiszáradását (dehidratációját) okozhatja. Amennyiben ez autóvezetőnél van jelen, akár életveszélyes balesetet is okozhat. Statisztikai adatok szerint minden harmadik személy élete során legalább egyszer megtapasztalta az utazási rosszulétet.

Az utazási betegségnek 3 fázisát különböztetjük meg. Első fázisban a beteg rosszul érzi magát, étvágytalanná, sápadttá válik. A második fázisban megjelenik a hányinger, hányás, szapora pulzusszám (tahicardia), és fokozott nyálérválasztás. A harmadik fázisban a fenti tünetek súlyosbodnak, és ez kisgyermekek körében veszélyes, mert kiszáradáshoz vezethet.

Mit tehetünk, ha családjukban előfordul az utazási betegség?

Az ilyen személy keveset egyék, utazás alatt kerülje a dohányzást, a hirtelen mozdulatokat, az olvasást, írást. Autóban lehetőleg elől, a vezetőülés mellett célszerű utazni, vonaton az ablak mellett ülni, és a kinti tájat figyelni, mivel így az érintett személy vizuálisan is érzékeli a mozgást, és így a tünetek érzékelése lassítható.

Utazási betegség megelőzésére használhatjuk a citrom és borsmenta illóolajokat. A citromillóolajat (aetheroleum citri) már 6 éves kortól adhatjuk, háromszor naponta 1-1 cseppet cseppentve kockacukorra, vagy egy kávéskanál mézre. A szakirodalom szerint a borsmenta-illóolaj

is adható gyermekeknek. Elővigyázatossági okok miatt egyesek szerint kerülni kell az alkalmazását kisgyerekek esetében, mivel görcsrohamot válthat ki. A borsmenta illóolaj 3X2 csepp adagolásban adható inkább felnőtteknek.

Külföldön többkomponensű készítmények is vannak forgalomban. A PURESENTIEL MAL DES TRANSPORTS NEVET VISELŐ SPRAY 7 illóolajat (balsalikom, citrom, gyömbér, levendula, mandarin, majoránna, bors-

menta) tartalmaz. Kisgyermekeknek is adható a következőképpen: utazás előtt 30 perccel, vagy 15 perccel és az utazás pillanatában a csukló és a nyaki ereket kell befűjni a készítménnyel, az így felszabaduló illóolajokat lassú és mély belégzéssel kell a szervezetbe juttatni. Az utazás alatt alkalmazása szükség szerint ismételhető. Egy másik készítmény az SOS Transports spray 4 illóolajat tartalmaz (borsmenta, citrom, gyömbér, csillagánizs).

Ebből utazás előtt 1-2 permetet (naponta maximum 6 permetet) juttassunk a hasi területre, majd lassan masszírozzuk be.

Nálunk is kapható gyógyszertárainkban Cocculine néven egy homeopátiás készítmény, amely 18 hónapos kortól alkalmazható a következőképpen. Megelőzés céljából az utazás előtti napon és az utazás napján gyerekek esetében napi 3X1 tablettát, felnőttek esetében pedig 3X2 tablettát adagolásban, akut esetekben óránként 2 tablettát bevétele javasolt.

Súlyosabb esetekben orvos által felírt gyógyszerekkel (Metoclopramid csepp és tablettát, Emetiral, Torecan stb.) utazgathatunk.

Forrás: Gyógyszerészet, 2016,5,315.

Dr. Sc. Zágoni Elemér

SZENILITÁS

A szenilitás az agykori, a hetven év feletti testi és szellemi változások (köznyelven a butulás) elnevezése. Az egyik látható jel a bőr rugalmasságának elvesztése, s ezzel egyidejűleg a belső szervek is megváltoznak. Bizonyos szervek összezsugorodnak, az izmok fokozatosan elszáradnak és a szívizom is elerőtlenedik, a véredények, az erek elvesztik rugalmasságukat. Így a fizikai teljesítőképesség is érezhetően hanyatlik. Az öregedési folyamat az életkörülményektől is függ. Az örökölt szervi tulajdonságok, a környezet, a fizikai és lelki szenvedés sok mindent meghatároznak.

Nincs gyógyszer, amivel az öregedési folyamatot meg lehetne akadályozni, vissza lehetne fordítani. A betegségek előrehaladása gyakran lassítható, a fájdalmak enyhíthetőek, de tökéletes gyógyulás ezek esetében sem várható. Mi magunk azonban sokat tehetünk, hogy a betegségekre kevésbé hajlamosan öregedjünk meg. Ennek egyik eszköze az ésszerű, az életkornak megfelelő táplálkozás, a könnyű testmozgások, az egyszerűbb tornagyakorlatok,

ami segíthet a jó kondíció megtartásában. Az agyat is edzeni kell. Aki idős korában is érdeklődő, újságokat, könyveket olvas, megóvjaa magát az elbutulástól.

Az öregedés önmagában nem betegség, és az orvos sem segíthet rajta. Időskorban azonban felszaporodhatnak az apróbb fájdalmak és súlyos betegségek is jelentkezhetnek. Éppen ezért ajánlatos rendszeresen ellenőriztetni a vérnyomást és a szív működését. A látást, hallást. Gyakoriak a lelki panaszok is, amelyek fő oka a magány, a szenvedéstől és a haláltól való félelem. A halál oka legtöbbször nem az öregség önmagában, hanem valamilyen betegség, amivel a szervezet már nem tud megküzdeni. Idős korban az évek előrehaladtával egyre nehezebb követni az eseményeket, vagy akár megtanulni a mobiltelefon, vagy a számítógép kezelését. A elbutulásnak szervi okai is lehetnek, de legtöbbször azokat ki lehet védeni. (Családorvos. Az egészség enciklopédiája, 8-as csoport, 88-as kártya.)

A szemétszállítás programja a 2017-es évre

Hónap	Karcfalva	Jenőfalva
Január	4, 19	5, 20
Február	2, 16	3, 17
Március	2, 16	3, 17
Április	6, 20	7, 21
Május	4, 18	5, 19
Június	8, 22	9, 23
Július	6, 20	7, 21
Augusztus	3, 17	4, 18
Szeptember	7, 21	8, 22
Október	5, 19	6, 20
November	9, 23	10, 24
December	6, 21	7, 22

Megjegyzés: Januárban és decemberben az első gyűjtés csütörtök-péntek helyett szerda-csütörtökön lesz.

A 2014-től érvényes autóbusz menetrend

Járat száma	Csíkszereda	Karcfalva	Jenőfalva	Balánbánya
1	06:30	07:14	07:17	07:40
2	07:15	07:59	08:02	08:25
3	10:00	10:44	10:47	11:10
4	11:00	11:44	11:47	12:10
5	12:00	12:44	12:47	13:10
6	14:30	15:14	15:17	15:40
7	15:30	16:14	16:17	16:40
8	17:00	17:44	17:47	18:10
9	20:00	20:44	20:47	21:10
10	23:30	00:14	00:17	00:40
Járat száma	Balánbánya	Karcfalva	Jenőfalva	Csíkszereda
1	05:10	05:33	05:36	06:20
2	06:00	06:23	06:26	07:10
3	07:00	07:23	07:26	08:10
4	08:30	08:53	08:56	09:40
5	10:00	10:23	10:26	11:10
6	12:45	13:08	13:11	13:45
7	14:00	14:23	14:26	15:10
8	15:00	15:23	15:26	16:10
9	17:00	17:23	17:26	18:10
10	21:00	21:23	21:26	22:10

Kimozdulni a közepszerűségből

Pár évvel ezelőtt még csak álom volt, mára viszont valósággá vált a székelyföldi jégkorong társadalom törekvése: a magyar állam hathatós támogatásával Székelyföldi Jégkorong Akadémia létesült, melynek központja Csíkkarcfalván van. Sokaknak még tán most is meglepő, hogy ezen központ a térség két nagy jégkorong városa – Gyergyószentmiklós és Csíkszereda – között jött létre. Felcsík térsége viszont sokat tett az elmúlt több mint tíz esztendőben – jégpálya fenntartása önállóan, korosztályos csapatok kialakítása, sportnevelési programok –, hogy méltó legyen erre a nagyszerű, de felelősségteljes feladatra.

Az álom valósággá váló kiteljesedése ez év elején körvonalazódott, amikor a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke Kelemen Hunor, illetve Tánczos Barna szenátor közbenjárt az ügy érdekében Magyarország miniszterelnökénél, Orbán Viktornál. A cél egyértelmű volt: keretbe foglalni, konkrét szabályok mentén biztosítani úgy a székelyföldi, mint a magyar jégkorong utánpótlását.

A kihívás óriási, hiszen meg kell felelni a kor követeléseinek, és egy olyan rendszert kell kialakítani, amely nem tiszavirág életű, hanem hosszútávon biztosítja Székelyföld jégkorongjának jövőjét. A rábólintást követően fokozatosan alakultak ki a stratégiák.

A Székelyföldi Jégkorong Akadémiát a római katolikus egyház tulajdonában levő Mens Sana Alapítvány fogja működtetni. Ezt követően egy átfogó székelyföldi audit vette kezdetét, amely kiértékelését követően konkrét lépéseket lehetett megfogalmazni úgy a sport-, mint az infrastrukturális fejlesztéseket illetően.

A konkrét munkafolyamatok pedig már a nyár közepén elindultak. Négy helyszín – Gyergyószentmiklós, Csíkkarcfalva, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy – bevonásával az első toborzókra került sor, amelyet hatalmas érdeklődés követett mindenhol. A játékos bemutatók, amelyben partner volt Bartalis István és Becze Tihamér, fényt csalt a gyermekek szemébe. Mindez remek felvezetés volt az őszi folyamatoknak, azaz a jégre kerülésnek, amikor már világossá vált, hogy az akadémiát a kanadai Del Pedrick fogja vezetni, míg egyik segítője a kapus mentoredző a finn Sam Liebkind lesz, aki kapusiskolát is működtet.

Ez további löketet adott: hiszen sorra jöttek a korosztályos – U12, U14 – összetartások, amelyen Székelyföld összes mozgatható sportolója megjelent Csíkkarcfalván. Több mint kétszáz sportoló és edző rótt a köröket a karcfalvi jégpályán. Az összetartások mellett pedig a finn kapusedző rendre felkészítőket tartott a kapusoknak ki-

csiktől a nagyokig, fejlesztve szakmailag és emberileg is az erre fogékony ifjú hokis palántákat.

Így az eredmények sem maradtak el, hiszen a székelyföldi jégkorong történelmet írt a magyar U12-es, illetve az U14-es korosztályos bajnokságban. Először fordult ugyanis elő, hogy a Gyergyószentmiklói ISK, a Felcsík SK, illetve az ISK Csíkszereda csapatai ott legyenek a legjobb 12 csapatot felvonultató alapszakaszban.

Ezek pedig még csak az első lépések, amelyeket továbbiak fognak követni: az elkövetkező esztendőkből, a tervek szerint, Csíkkarcfalva egy metodikai központtal, illetve egy bentlakással bővül.

A sportszakmai szempontok mellett a térség egy új impulzusban részesül. A külföldi szakemberek napi munkájával, illetve jelenlétével a felnövekvő nemzedék óriási lehetőséget kap akár az idegennyelv-tanulásra, a helyi jellegzetességek megismertetésére. Az akadémia létrejöttével pedig könnyen meglehet, hogy a következő hasonló írás már a Nemzetközi Jégkorong Szövetség honlapján jelenik meg, és akkor Csíkkarcfalva már az egész világ előtt ismert lesz.

Székelyföldi Jégkorong Akadémia

HUMOR

Móricka megy haza és meséli, hogy ma a tanítónéni olyat kérdezett, amire egyedül csak ő tudta a helyes választ az egész osztályban.

- Nagyon ügyes vagy - mondja az anyja.
- Hát igen, nem hiába, az én fiam - mondja büszkén az apja.
- Na és mondd csak kisfiam, mit is kérdezett a tanítónéni? - kérdi az anyuka.
- Azt, hogy ki dobálta meg őt papírgalacsinnal...
- Miért sírsz, kisfiam? - kérdi a szomszéd néni Mórickát.
- Mert apa verést ígért az ikertestvéremnek!
- Ilyen jószívű testvér vagy? Ennyire sajnálsz?
- Dehogy! Csak apa sosem tud minket megkülönböztetni.
- Mi a bizonyíték arra, hogy a Szahara helyén valaha tenger volt? Tessék, Móricka?
- Az, hogy az arabok még most is fürdőköpenyben járnak.

A tanítónéni előadást tart az ember származásáról:

- Gyerekek, minden ember Ádámtól és Évától származik...
- Közbeavág Móricka:
- De tanítónéni, nekem a papám azt mondta, hogy az ember a majomtól származik!
- De Móricka! Én most nem rólatok beszéltem!

A nyelvtan tanár kérdezi Mórickát:

- Milyen időben vannak ezek az igék: én fázom, te fázol, ő fázik.
- Móricka felel:
- Hideg időben.

Az ötéves Móricka anyukája bemegy a gyerekszobába, és látja, hogy a kislánya ül a szőnyegen és sírdogál.

- Mi baj, drágám? - kérdezi tőle.
- Most jöttem rá, hogy hogy kell bekötni a cipőfűzőmet.
- Hát ez igazán jó hír! Miért kell ezért pityeregni?
- Mert ezután egész életemben nekem kell majd bekötnöm!

Rejtvény

SÍRNI TUD A SZÓ MAGÁTÓL IS. – HA TUDOD: ...		*	SZIVAR	KROKODIL- FELE HÜLLŐ	ARGENTINA AUTÓJELE	NEVELŐ, TANÍTÓ	KENYÉRKÉ- SZÍTÉSHEZ SZÜKSÉGES ALAP	KRIPTON VEGYJELE
FODOR ÁKOS		STÍLUS- TÖRTÉNETI KÖRSZAK						
		BÚZAFAJTA ÜNDÖR, RÉMÜLET						
*	BEFEJEZŐ RÉSZ	BEC. IGAZ- GÁTÓ LATIN CSONT			RÓMAI 4-ES JUHSZÁL- LÁS			SIEMENS
EDÉNYEK TISZTÍTÁSA KELET								
			KOVÁCS ÉNEKES LÍTER					TÉVESEN JEGYZETELŐ
MOCSOK ESSZ BŐR		TÜZET SZÜNTETŐ NEWTON				BENT SZEDI SZOLM. HANG		
			CSOMÓT BONT AVITT				LUXEMB. AUTÓJEL LÁNYUNK FÉRJE	
NÉMET VÁROS EGYEL!		BENT GYORS!! IDEGEN MŰVÉSZET			ÓVODA BEC. MÉLY MEG- GYŐZŐDÉS			
MADRIDI LAP NULLA			DECI ELŐL. PAKOLI!	HIDROGÉN KELETI HOSSZMÉR- TEK		STRÁZSA ÜTŐIRAT ANGOL RÖVID		
							OXIGÉN NÉMET GKCS.-JEL	
SZÖVETBUR- JÁNZÁS A NŐZIBAN	A							*

Benedek Enikő

A Székaszó szerkesztősége nevében szívesen vennénk önkéntesek jelentkezését, akik segítenek az újság szerkesztésében. Kérjük, ha szeretne részt venni a munkában, jelentkezzen az újság hátoldalán lévő telefonszámon.

A lapszám megjelenését támogatta a karcfalvi és jenőfalvi közbirtokosság.

Szerkesztők: Szócs László, Németh Szilveszter
e-mail: szocslac@yahoo.com • tel: 0734-993740

Arculatterv, tipográfia: Ádám Gyula

ALUTUSPRINT

Áldott karácsonyi ünnepeket és egészségben gazdag új esztendőt kíván a SZÉKASZÓ szerkesztősége minden kedves olvasónak!